

Nieuwe EG-richtlijnen zijn van groot praktisch belang

Op 24 juni 1992 hebben de ministers van Sociale Zaken van de EG, verenigd in de Sociale Raad, twee bijzondere richtlijnen vastgesteld, die minimumvoorschriften bevatten voor tijdelijke en mobiele bouwplaatsen en de veiligheids- en gezondheidssignalering. Beide richtlijnen zullen onherroepelijk moeten leiden tot wijzigingen in de Nederlandse arbowetgeving.

Jan Harmen Kwantes

Europa **92**

De Kaderrichtlijn inzake de veiligheid en de gezondheid van de werknemers op het werk van 12 juni 1989 bevatte een artikel waarin de mogelijkheid werd geboden om op basis van de Kaderrichtlijn bijzondere richtlijnen uit te vaardigen (1). Het één en ander natuurlijk wel op de formeel-juridische basis van art. 118A van het EEG-Verdrag.

De Kaderrichtlijn geeft veel regels die te vergelijken zijn met de regels die wij kennen in onze Arbowet. Het zijn niet zozeer concrete eisen over arbeidsomstandigheden maar meer uitgangspunten en organisatorische verplichtingen die de kern vormen van de Kaderrichtlijn. De Arbowet zal door deze Kaderrichtlijn echter wél moeten worden aangepast, onder andere op het terrein van de deskundige diensten en de bedrijfs-hulpverlening. Het wetsvoorstel tot wijziging van de Arbowet wordt op dit moment behandeld door het Nederlandse parlement.

De bijzondere richtlijnen die de EG heeft uitgevaardigd bevatten meer praktische en concrete bepalingen. Deze bepalingen zijn grofweg vergelijkbaar met de regels uit de Nederlandse Veiligheidsbesluiten. De afgelopen jaren heeft de EG reeds zeven bijzondere richtlijnen vastgesteld, namelijk over arbeidsplaatsen, arbeidsmiddelen, persoonlijke beschermingsmiddelen, het manueel hanteren van lasten, beeldschermen, kankerverwekkende stoffen en gevaarlijke biologische stoffen. De Nederlandse overheid is druk bezig om de inhoud van deze bijzondere richtlijnen om te zetten in wetgeving. Zo is de beeldscherm-richtlijn ondertussen verwerkt in een ontwerp-Arbeidsomstandighedenbesluit beeldschermwerk, en is de richtlijn over het manueel hanteren van lasten 'vertaald' in het ontwerp-Besluit fysieke belasting.

Eind augustus verschenen er wederom twee bijzondere richtlijnen in het

Er is voor de bouw gekozen door het grote aantal risico's dat werknemers lopen.

Foto: Chris Pennarts

Publikatieblad van de EG, de ene handelend over bouwplaatsen en de andere over veiligheids- en gezondheidssignalering (2).

Het unieke van de bouwplaatsen-richtlijn is dat niet voor een arbothe-ma (zoals beeldschermen) is gekozen maar voor een bedrijfstak. De keuze voor de bouw is mede ingegeven door de vele risico's waaraan de werknemers in deze bedrijfstak blootstaan, aldus één van de overwegingen bij deze richtlijn. Zonder al te diep op deze richtlijn in te gaan is het goed om de hoofdlijnen uit deze richtlijn weer te geven.

De bouwplaatsen-richtlijn maakt een onderscheid tussen de ontwerp-fase en de uitvoeringsfase van een bouwwerk. Voor elke fase moet de opdrachtgever of de bouwdirectie een coördinator benoemen. Deze coördinator moet zich bezig houden

met de bescherming van de veiligheid en de gezondheid van de werknemers. De taken van een coördinator bestaan onder andere uit het opstellen van een veiligheids- en gezondheidsplan en het zorgen voor de naleving van de diverse wettelijke bepalingen.

De opdrachtgever wordt verplicht om vóór de aanvang van de bouwwerkzaamheden een kennisgeving te sturen naar de Arbeidsinspectie. In een bijlage bij de bouwplaatsen-richtlijn staat aangegeven wat er in zo'n kennisgeving moet worden opgenomen.

Hoe de bouwplaatsen-richtlijn exact in Nederlandse wetgeving wordt omgezet is niet duidelijk. Temeer omdat de richtlijn zich mede richt op een natuurlijke of rechtspersoon die in de Arbowet (nog) niet voorkomt, namelijk de opdrachtgever. Duide-

lijk is wel dat art. 30 Arbowet, inzake de samenwerking tussen meerdere werkgevers, verder opgetuigd zal moeten worden.

Meer etiketten

De tweede bijzondere richtlijn handelt over veiligheids- en gezondheidssignalering. Onze Nederlandse wetgeving kent al een regeling rond dit onderwerp: het Besluit veiligheidssignalering op de arbeidsplaats (3). Dit Besluit zal als gevolg van deze bijzondere richtlijn aanmerkelijk moeten worden uitgebreid. Goed nieuws dus voor de producenten van borden en etiketten!

Kort gezegd komt de richtlijn hierop neer dat de werkgever verplicht is om veiligheids- en gezondheidssignalering te gebruiken, als bepaalde (arbo)-risico's niet kunnen worden uitgeschakeld. Direct hieraan gekoppeld is de verplichting dat werknemers in voldoende mate voorlichting en onderricht krijgen over de betekenis en het gebruik van de diverse soorten signalering.

Soorten signalering, want niet alleen wordt er gebruik gemaakt van (waarschuings-, gebods- en aanwijzings-)borden, maar ook van etiketten, kleuren, licht- en geluidssignalen, hand- en armseinen en mondelinge mededelingen. De richtlijn bevat negen bijlagen waarin alle signaal-soorten worden beschreven. Ter illustratie enkele voorbeelden van nieuwe veiligheids- en gezondheidssignalering: Nieuwe verbodsborden zijn 'Verboden voor transportvoertuigen' en 'Niet aanraken'. Nieuwe waarschuwborden zijn onder andere 'Vallen door hoogteverschil', 'Niet-ioniserende straling' en 'Belangrijk magnetisch veld'. Nieuwe gebodsborden zijn onder andere 'Veiligheidspak verplicht' en 'Gelaatsbescherming verplicht'.

Beide bijzondere richtlijnen zijn wellicht niet spectaculair van aard, maar zijn wel van groot praktisch belang.

Literatuur

1. Artikel 16 van de Kaderrichtlijn (89/391/EEG)
2. In: Publ.blad van de EG L-183 (1989), p. 1-8
3. In: Publ.blad van de EG L-245 (1992), p. 6-42.
4. Staatscourant (1982), nr. 142.

Cursus Arbeidsinhoud en -organisatie

De cursus Arbeidsinhoud en -organisatie is bestemd voor personeelsfunctionarissen, medewerkers van bedrijfsveiligheids- en bedrijfsgezondheidsdiensten, bedrijfsmaatschappelijk werkers, opleiders en belangstellenden uit kringen van het management, die de taken verichten op het terrein van welzijn, maar niet direct verantwoordelijk zijn voor functieverbetering of het (her)ontwerpen van taken. De cursus verschaft de deelnemers theoretisch en praktisch inzicht op het gebied van welzijn bij de arbeid. Tijdens de cursus wordt aandacht gegeven aan het welzijnsbegrip volgens de Arbeidsomstandighedenwet en maakt men kennis met het WEBA-instrument (Welzijn bij de Arbeid). Met behulp van dit instrument kan de welzijnsproblematiek in het eigen bedrijf worden herkend en beoordeeld. In de cursus wordt in belangrijke mate stilgestaan bij de kwaliteit van het werk en organisatie en in mindere mate bij kwaliteiten en eigenschappen van mensen. Tot slot krijgt de eigen rol en positie van de deelnemer met betrekking tot de welzijnproblematiek in de eigen organisatie een plaats in de cursus. Deze cursus wordt georganiseerd door het Nederlands Instituut voor Arbeidsomstandigheden NIA en vindt plaats op 21 en 22 oktober 1992 met een 'terugkomdag' op 24 november 1992. De eerste twee dagen van de cursus worden verzorgd in een conferentieoord en de laatste cursusdag in het instituut te Amsterdam. Kosten: f 1825 (exclusief BTW en kosten van het conferentieoord).

Inf.: Nederlands Instituut voor Arbeidsomstandigheden NIA, Postbus 75665, 1070 AR Amsterdam. Tel. 020-5498483.

Cursus Medische milieukunde

De cursus Medische Milieukunde is ontwikkeld in samenwerking met de Hogeschool West-Brabant, het NIPG/TNO, de GGD Breda en het Prof. H.C. van Hall Instituut. De cursus is o.a. bestemd voor verpleegkundigen, met name werkzaam bij Kruisverenigingen, GGD, het Onderwijs en Bedrijven. De cursus wordt georga-

niseerd door het Prof. H.C. van Hall Instituut en start op 27 oktober 1992 met module 1 in het instituut te Groningen. De cursus bestaat uit 5 modules, die afzonderlijk kunnen worden gevolgd. Een module omvat 8 dinsdagmiddagen van 14.00 - 17.00 uur. De cursus-inhoud bestaat uit: Module 1. Milieu en Gezondheid, een gezonde relatie?; Module 2. Blootstelling en risico; Module 3. Medisch milieukundig onderzoek en interpretatie; Module 4. Binnenmilieu en gezondheid; Module 5. Milieugezondheidskundige thema's. De kosten per module bedragen f1000 (incl. lesmateriaal en certificaten), de kosten voor module 1 t/m 5 bedragen f4000. Na het met goed gevolg afronden van de gehele cursus wordt een diploma uitgereikt van het centrum Post-HBO van de HBO-raad.

Inf.: Prof. H.C. van Hall Instituut, mev. drs. I. Koenis, Postbus 17, 9700 AA Groningen. Tel. 050-255890. Fax 050-266632.

Actuele Arbothema's

De wijzigingen in de Arbowet, die per 1 januari 1993 zullen worden ingevoerd, vormen een centraal thema in de lezingencyclus Actuele Arbothema's. Deze serie lezingen, georganiseerd door het Nederlands Instituut voor Arbeidsomstandigheden NIA, zal van 26 oktober t/m 2 december 1992 plaatsvinden. In samenhang met de wijziging in de Arbowet is er in de cyclus aandacht voor het inventariseren van Arborisico's, certificatie en de ontwikkelingen rond Arbodeskundigheden. Andere nieuwe onderwerpen zijn mentale belasting, Arbobeleid in ziekenhuizen, bedrijfshulpverlening en de effecten van de Ziektewet- en WAO-maatregelen. Ook is er aandacht voor de meer klassieke onderwerpen als het Arbeidsjaarplan en -jaarsverslag, ziekteverzuim, arbeidsomstandigheden in kantoren, ergonomie, arbo in het onderwijs en bij gemeentelijke overheid, omgaan met chemische stoffen, functieverbetering en voorlichting en onderricht. In totaal zijn het 36 lezingen. De lezingen duren een halve dag en kosten f210, incl. syllabus, koffie en thee, excl. BTW. Plaats: Nieuwegein.

Inf.: Nederlands Instituut voor Arbeidsomstandigheden NIA, Postbus 75665, 1070 AR Amsterdam. Tel. 020-5498408. Fax 020-6462310.